

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

Journalnummer:	23-0266
Klageren:	XX 1663 København
Indklagede:	Movia
CVR-nummer:	29 89 65 69
Klagen vedrører:	Kontrolafgift på 1.000 kr. grundet manglende straks-check ind
Parternes krav:	Klageren ønsker, at ankenævnet annullerer kontrolafgiften, og gør gældende, at der var mange passagerer, der skulle på bussen, og for at sikre et godt flow, gik hun ned midt i bussen for at checke ind dér Indklagede fastholder kontrolafgiften
Ankenævnets sammensætning:	Nævnshoved, dommer Lone Bach Nielsen Vibeke Myrtue Jensen Torben Steenberg Helle Berg Johansen Dorte Lundqvist Bang

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på sit møde den 19. juni 2024 truffet følgende

AFGØRELSE:

Movia er berettiget til at opretholde kravet om betaling af kontrolafgiften på 1.000 kr.

Beløbet skal betales til Movia, der sender betalingsoplysninger til klageren.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2, modsætningsvist.

-oOo-

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg fx på www.domstol.dk, www.advokatnoeglen.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

Det er kun i buslinje 5C og A-busser, at der befinder sig standere til check ind ved alle dørene, fordi der er fri indstigning. I alle andre busser skal indstigning ske oppe ved fordøren, hvor der er to check ind-standere.

Klageren skulle den 27. maj 2023 rejse med buslinje 350S fra Nørrebros Runddel omkring midnat.

Ifølge klageren var der mange passagerer, der skulle ombord, hvorfor hun ville checke ind på sit Rejsekort nede midt bussen for at sikre et "flow". Da hun opdagede, at der kun var standere til checke ud, vendte hun sig om for at gå op og checke ind, men blev mødt af en kontrollør, inden hun nåede det.

Der var allerede steget kontrollører ombord på bussen kl. 00:14:29 på Nørrebro st., og de befandt sig ombord, da klageren steg på. Bussen forlod Nørrebros Runddel kl. 00:18:43:

GPS:

Stoppsted	Stopindikator	Pl. ank.	Pl. afg.	Obs. ank.	Obs. afg.	Obs. køretøj
Nørrebro St. (2151)	● ●	00:12	00:12	00:14:18	00:14:58	-3 3030
Nørrebros Runddel St. (2152)	● ●	00:15	00:15	00:18:12	00:18:43	-4 3030

Klageren blev pålagt en kontrolafgift på 1.000 kr. kl. 00:23:51

Zone	002
Linje	350S
Bus nummer (Gåseddel)	3030
Køretøjs nummer	
Endelig destination	
Stop ID	2151
Stop	Nørrebro St.
Påstigning	27-05-2023 00:14:29
Udstedt dato/tid	27-05-2023 00:23:51
Stået af	27-05-2023 00:28:12
Passager tal	13
Kontrol spørgsmål stillet	Ja
Kunden har forespurgt chauffør	Nej
Jeg har forespurgt chauffør	Nej
Kort inddraget	Nej
Sprog	Ukendt
Årsag	Rejsekort mgl. check ind

Kontrolløren lavede i den forbindelse et internt notat på kontrolafgiften:

Ny besked	Kunden kommer ind af for døren går forbi check ind stander, når jeg henvender mig til kunden siger hun at hun lige skal checke ind. Jeg forklarer hende at hun gået forbi check ind standeren og hendes rejse er startet
-----------	--

Den 29. maj 2023 anmodede klageren Movia om at annullere kontrolafgiften, da hun er vant til at rejse med buslinje 5C, hvor man kan checke ind midt i bussen, og at hun kun havde befundet sig under 1 minut i bussen:

”Som skrevet var jeg på vej ind til byen fra nørrebrogade. Vi var mange ved stoppestedet, så derfor vælger jeg ikke at tjekke ind ved indgangen i bussen, men at gå til midten af bussen for at tjekke mit kort ind, mens mine to venner sætter sig på 4-mandsædet bag chaufføren. Jeg er vant til 5C busser, hvor man godt kan tjekke ind i midten, men da jeg opdager at jeg ikke kan tjekke ind ved udgangen, går jeg tilbage til hvor jeg kom ind, for at tjekke mig ind. På vej derop bliver jeg stoppet af en kontrollør, som står og tjekker mine venner og han beder mig også om min billet da han ser at vi er venner. Jeg forklarer ham at jeg er på vej op at tjekke ind, viser ham mit rejsekort som jeg har i hånden og at han og jeg faktisk er stået på ved samme stoppested. Han er fuldstændig ligeglad og gider slet ikke høre på min side af sagen. Han opfører sig utroligt flabet og nægter at lytte til hvad jeg fortæller ham og spørger mig blandt andet om jeg er i stand til at læse (da jeg var i en 350s bus og ikke en 5c, da jeg forklarede at jeg troede at man kunne tjekke ind i midten). Både mine venner og jeg er utroligt overraskede over min bøde og føler at jeg er blevet uretfærdigt "dømt". Jeg forstår, at jeg skulle have tjekket ind ved indgangen, men det var simpelthen en ærlig fejl at jeg troede at jeg kunne gøre det længere nede i bussen. Hvis jeg ville køre på røven ville jeg heller ikke have mit rejsekort i hånden når kontrolløren tog fat i mig.”

Movia fastholdt kontrolafgiften den 11. juli 2023 med den begrundelse, at det var klagerens ansvar at checke ind straks ved påstigning. Og videre:

”Hvis du går forbi check-ind-kortlæseren uden først at have checket ind, har du påbegyndt din rejse uden gyldig billet. Check ind på et senere tidspunkt vil ikke være gyldigt.

Reglen om at checke ind straks kommer af, at det ikke skal kunne være muligt kun at checke ind, hvis man ser en kontrollør og ellers undlade det.

Ordinære busser og A-busser

I alle A-busser og i 5C er der indført et frit flow system, der går ud på, at man kan stige ind ad alle døre og checke ind ved den første stander. I alle andre busser, de såkaldte ordinære busser, skal påstigning ske ad bussens fordør. Der er altså ikke placeret check ind standere andre steder i bussen end ved fordøren. Hvis der er mange mennesker, der skal checke ind ved fordøren, er man nødt til at vente, til det er ens tur. Man kan desværre ikke bare stige ind i bussen uden om køen eller benytte andre døre.”

Derefter indbragte klageren sagen for ankenævnet, hvor Movia har fremlagt sagens elektroniske logs, der viser, at der var 3 check ind ved stoppestedet, hvor klageren steg på bussen.

ANKENÆVNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN:

Data viser, at der var tre andre passagerer, der checkede ind ved fordøren, hvor også klageren steg om bord. På buslinje 350S er der kun indstigning via fordøren, hvor der befinder sig 2 standere til check ind. I busser, hvor check ind sker oppe i bussen, skal passageren checke ind straks efter påstigning og uden unødigt ophold.

Ankenævnet har tidligere udtalt, at dette må forstås som "ved først givne lejlighed", hvilket i den konkrete situation indebærer den første check ind-stander, som klageren passerede ved påstigningen.

Klageren valgte imidlertid at gå forbi standeren uden at checke ind, hvorfor hun ikke overholdt de Fælles landsdækkende rejseregler pkt. 2.4.3. om at checke ind staks efter påstigning. En passager, som stiger ind i bussen uden samtidigt at checke ind, må selv bære risikoen for ikke at kunne forevise gyldig rejsehjemmel ved en efterfølgende kontrol.

Herefter blev kontrolafgiften pålagt med rette.

Til klagerens begrundelse for at gå ned i bussen, nemlig at der var mange påstigende passagerer, bemærker ankenævnet, at der ifølge Movias oplysninger var registeret ca. 13 passagerer på bussen, og tre passagerer, der checkede ind, hvorfor ankenævnet finder, at der ikke har foreligget sådanne særlige omstændigheder, at kontrolafgiften skal frafaldes.

Ankenævnet bemærker, at det ikke er en betingelse for at pålægge en kontrolafgift, at passageren bevidst har søgt at omgå rejsereglerne.

RETSGRUNDLAG:

Ifølge lov om trafikkselskaber § 29 kan selskabet udstede kontrolafgift og pålægge ekspeditionsgebyr til en passager, der ikke på forlangende foreviser gyldig rejsehjemmel.

I de Fælles landsdækkende rejseregler (forretningsbetingelser), som trafikvirksomhederne har vedtaget, præciseres hjemmelen til udstedelse af en kontrolafgift.

Det anføres således bl.a., at passagerer, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på Rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift på 1.000 kr. for voksne. Det gælder også, hvis passageren har købt rejsehjemmel via en mobil enhed, der ikke kan kontrolleres, f.eks. hvis denne er løbet tør for strøm eller gået i stykker. Det er passagerens ansvar, at rejsehjemlen er endeligt modtaget på den mobile enhed før påstigning.

I busser, hvor check ind sker om bord, skal check ind ske straks efter påstigning uden unødigt ophold, og inden passageren sætter sig ned.

PARTERNES ARGUMENTER OVER FOR ANKENÆVNET:

Klageren anfører følgende:

"Sagen drejer sig om en busbøde jeg fik natten til lørdag d. 27. maj mellem kl. 00-1:00 - så vidt jeg husker. Jeg er i byen på Nørrebrogade og skal tage bussen mod indre by. Jeg hopper på bussen ved Nørrebro runddel, hvor mange andre også skal på. For at hjælpe med "flowet" ved bussens indgang, går jeg ned til midten af bussen for at tjekke ind med mit rejsekort, mens mine venner sætter sig på 4-mands sædet bag chaufføren (altså går jeg længere ned i bussen end hvor mine venner befinder sig). Dette har jeg gjort mange gange før, da det er en mulighed både i 2A bussen og 5C bussen, som begge kører på Amager/Christianshavn, hvor jeg arbejder.

Da jeg opdager at alle standerne i midten af bussen er tjek ud standere, vender jeg mig tilbage mod fronten af bussen for at tjekke ind der. På vejen derop bliver jeg stoppet af en kontrollør, som enten er stået på samme stop som mig eller som har siddet forrest i bussen, som beder mig om min billet. Jeg prøver at forklare ham at jeg var ved at tjekke ind på midten af bussen, men ikke kunne, og nu var på vej mod fronten for at gøre det. Han er ligeglad og spørger mig flabet om der står 5C på bussen.

Han giver mig en bøde, mens jeg står der, med mit rejsekort i hånden, måske et minut efter jeg er stået på bussen.

Efterfølgende klager jeg til Movia, og bliver afvist med begrundelsen af, at jeg selv skal have styr på hvilke regler der gør sig gældende i den bus jeg tager, og at jeg selv er udenom ikke at have styr på hvor standerne er og at rejsen påbegyndes, når man træder ind i bussen. Jeg føler mig meget uretfærdigt behandlet, da jeg går ud fra at alle Movias busser følger samme system, altså tjek ind både i midten og i fronten, og ikke lige havde skænket en tanke at google det midt i min bytur.

Manden jeg skrev med om klagen skrev, at de havde data der talte mod min sag, men for mig giver det fin mening:

"Det vedhæftede viser, at kontrolløren har scannet dit kort 4 gange for at se, om det var checket ind, hvilket det ikke var. På GPS'en kan du se, at bussen kørte fra Nørrebro st. kl. 00:14:58, kontrolløren stiger på kl. 00:14:29. Din afgift er blevet udstedt kl. 00:23:51. "

Min bøde bliver udstedt ca. 9 minutter efter bussen er kørt fra Nørrebro st. kigger man på køreplanen for bussen, tager det ca. 8 minutter for den at køre fra Nørrebro st. til Nørrebro runddel. Dette vil altså sige, at jeg har været i bussen i ganske kort tid, inden jeg fik en bøde.

Jeg har givet sagsbehandleren lov til at tjekke videoovervågning, da jeg er sikker på at man vil kunne se min hensigt, men det gør man åbenbart ikke i klagesager.

Jeg er studerende og har ikke råd til at betale 1000 kr for en bøde jeg ikke fortjener."

Indklagede anfører følgende:

"På baggrund af de gældende fælles landsdækkende rejseregler samt Rejsekort Kortbestemmelser fastholder Movia kontrolafgiften.

Rejsekort

Et rejsekort kan bruges til at betale for rejser. Det kan ske ved at kortet tankes op med penge, og der efter hver rejse trækkes et beløb afhængig af den specifikke rejse.

En rejse starter med check ind og afsluttes med check ud. Et rejsekort skal checkes ind ved rejsens start og checkes ud ved rejsens afslutning. For alle transportmidler, hvor check ind foregår inde i transportmidlet, gælder, at kunden skal checke ind straks efter påstigning ifølge de gældende landsdækkende rejseregler.

Checkes der ikke korrekt ind straks ved påstigning vil et senere check ind ikke anses for værende gyldigt.

Et rejsekort der ikke er checket korrekt ind er ikke at regne for værende gyldig rejsehjemmel. Manglende check ind ved påstigning bevirker, at kortihænderen rejser uden gyldig rejsehjemmel og dermed vil kunne blive pålagt en kontrolafgift jf. de gældende rejseregler:

2.3. Køb af rejsehjemmel

Ved rejser med tog, bus og metro skal kunden være i besiddelse af gyldig rejsehjemmel.

2.4. Brug af rejsehjemmel

Den offentlige transport er et åbent system med udbredt selvbetjening, og det er derfor altid kundens ansvar at have gyldig rejsehjemmel ved indstigning, herunder sikre sig at rejsekortet er korrekt checket ind. Chaufføren kan ved forespørgsel vejlede om rejsehjemmel, men udfører ikke systematisk billetkontrol.

2.4.3. Brug af rejsekort

Rejsekort skal være checket inden rejsens start. For alle transportmidler, hvor check ind foregår inde i transportmidlet, gælder, at kunden uden unødigt ophold skal checke ind straks efter påstigning, og inden kunden finder sin plads.

2.7.1. Gyldighed af rejsehjemmel

Kunder, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift.

De gældende rejsekort kortbestemmelser:

1.3. Sådan anvendes et rejsekort

Et rejsekort (herunder med Pendler Kombi) skal checkes ind ved rejsens start, checkes ind ved ethvert skift af transportmiddel undervejs og checkes ud ved rejsens afslutning. Det er nødvendigt at checke ind undervejs ved skift af transportmiddel, da skift kan have indflydelse på rejsens pris alt efter rejserute og transportmiddel. Betaling for rejsen trækkes på det anvendte rejsekort, når rejsen afsluttes med check ud.

Manglende check ind (såvel ved start som undervejs) bevirker, at kortihænderen rejser uden gyldig rejsehjemmel og dermed vil kunne blive pålagt en kontrolafgift.

De landsdækkende rejseregler er meget klare på området. Det er et område med stor mulighed for omgåelse af passagerens pligt til at sørge for betaling af sin rejse, hvis det accepteres, at et rejsekort ikke skal checkes ind straks efter påstigning.

Kontrolafgiften

Kontrollørerne stiger på bussen ved stoppestedet Nørrebro St. og befinder sig dermed i bussen, da klager stiger på ved Nørrebros Runddel.

Stoppested	Stopindikator	Pl. ank.	Pl. afg.	Obs. ank.	Obs. afg.	Obs. køretøj
Nørrebro St. (2151)	● ●	00:12	00:12	00:14:18	00:14:58	-3
Nørrebros Runddel St. (2152)	● ●	00:15	00:15	00:18:12	00:18:43	-4

Kontrollørerne observerer klager gå forbi kortlæserne uden at checke ind. Ved den efterfølgende billetkontrol kan klager ikke fremvise gyldig rejsehjemmel.

Kontrolløren har i forbindelse med udstedelsen noteret:

"Kunden kommer ind af for døren går forbi check ind stander, når jeg henvender mig til kunden siger hun at hun lige skal checke ind. Jeg forklarer hende at hun gået forbi check ind standeren og hendes rejse er startet"

Vores kontrollører tager hensyn til forskellige omstændigheder i forbindelse med billetkontrollen i bussen. Det kan for eksempel være hensynet til bagage, barnevogne, bemærkninger fra chaufføren osv. I den konkrete sag vurderer kontrollørerne ikke, at klager har taget de nødvendige skridt for at være i besiddelse af gyldig rejsehjemmel og udsteder en kontrolafgift i overensstemmelse med de fælles landsdækkende rejse regler, der præciserer, at Rejsekort skal checkes ind i forbindelse med påstigning.

Afgørelse og kommentarer

Klager oplyser selv, at hun ikke checker ind i forbindelse med sin påstigning, hvilket bekræfter kontrollørens bemærkning:

"Vi var mange ved stoppestedet, så derfor vælger jeg ikke at tjekke ind ved indgangen i bussen"

Vi har undersøgt sagen nærmere.

Kontrolløren har talt omkring 13 passagerer i bussen i forbindelse kontrolafgiften:

Passager tal	13
--------------	----

Vi kan samtidig se, at der i en periode på 30 min. er registreret otte check ind (inkl. tre ved Nørrebros Runddel, hvor klager stiger på bussen) og to check ud:

Vehicle 3030 @ 2023-05-27 00:15:00

Stop	Tid	DC	1 (CI)	2 (CI)	3 (CU)	4 (CU)	5 (CU)
		112874	133EC4	1343B9	132FFA	133475	132CF6
Torvevej (2137)	23:49:49	0	1	0	0	0	0
Elverhøj (2143)	23:57:46	0	1	0	0	0	0
Veksøvej (2008)	00:05:25	0	1	0	0	0	0
Hulgårds Plads (2150)	00:10:40	0	1	0	0	0	0
Nørrebro St. (2151)	00:13:52	0	0	1	1	1	0
Nørrebros Runddel St. (2152)	00:18:22	0	3	0	0	0	0

Baseret på ovenstående finder Movia ikke, at der er noget til hinder for, at klager kan checke ind i forbindelse med sin påstigning.

I perioden fra marts 2023 og frem til kontrolafgiftens udstedelse den 27. maj checkes der udelukkende ind på stationer på nær to rejser med 5C, én rejse med linje 4A og én rejse med linje 250S:

	Rejsenr.	Dato	Tid	Fra	Tid	Til	Beløb kr.	Saldo kr.
	167	09-03-2023	12:50	Høje Taastrup St.	13:35	DR Byen St.	-36,00	108,51
	168	09-03-2023	17:20	Linje : 5C Sønderport	17:40	Linje : 5C Ravnsborggade	-18,00	90,51
	169	09-03-2023	22:23	Nørrebros Runddel St.	23:07	Høje Taastrup St.	-30,80	59,71
	170	11-03-2023	10:14	Høje Taastrup St.	10:58	Linje : 250S Hulgårds Plads	-29,60	30,11
	171	11-03-2023	14:59	Linje : 4A	15:35	Høje Taastrup St.	-29,60	0,51
				Tuborgvej/Frederiksborgvej				
		11-03-2023	15:28	Kontrolmærke		Høje Taastrup St.		0,51
		19-03-2023	18:03	Tank-op		København H	200,00	200,51
		19-03-2023	18:03	Tank-op		København H	300,00	500,51
	172	19-03-2023	18:03	København H	18:25	Charlottenlund St.	-18,80	481,71
	173	24-03-2023	13:22	København H	13:54	Taastrup St.	-37,00	444,71
		24-03-2023	13:40	Kontrolmærke		Danshøj St.		444,71
	174	24-03-2023	15:03	Taastrup St.	15:28	København H	-37,00	407,71
	175	26-03-2023	21:17	Høje Taastrup St.	21:51	Linje : 5C Sønderport	-34,80	372,91
	176	09-04-2023	11:23	Høje Taastrup St.	11:52	Christianshavn St.	-36,00	336,91
	177	09-04-2023	16:04	Christianshavn St.	16:35	Høje Taastrup St.	-36,00	300,91
		09-04-2023	16:27	Kontrolmærke		Høje Taastrup St.		300,91
	178	19-04-2023	15:06	Amagerbro St.	15:19	Københavns Lufthavn	-25,00	275,91
	179	24-04-2023	21:25	Københavns Lufthavn	21:39	Amagerbro St.	-20,00	255,91
	180	26-05-2023	21:28	Amagerbro St.	21:52	Nørrebros Runddel St.	-15,60	240,31
		27-05-2023	00:19	Kontrolmærke		Linje : 5C Stefansgade		240,31

Alt taget i betragtning - antal passagerer, antal indcheckninger, klagers rejsehistorik - finder Movia ikke, at der i den konkrete situation er tale om specielle omstændigheder, der gør, at klager ikke checker ind ved sin påstigning.

Det er et område med stor mulighed for omgåelse af reglerne om at kunne forevise en gyldig billet, hvis det accepteres, at man som passager kan passere kortlæseren uden at checke sit Rejsekort ind.

Det er ikke en betingelse for at pålægge en kontrolafgift, at en passager bevidst har forsøgt at unddrage sig at betale for rejsen og en passager, som stiger ind i bussen uden samtidigt at checke ind, må derfor bære

risikoen for ikke at kunne forevise gyldig billet ved en efterfølgende kontrol. Kontrolafgiften er pålagt korrekt og Movia finder ikke grundlag for, at der ikke skal betales en kontrolafgift.”

På ankenævnets vegne

Lone Bach Nielsen
Nævnensformand